

EM 2015 / 139
27. maj 2015
Naaja H. Nathanielsen

Forslag til forespørgselsdebat om den nuværende indsats og den fremtidige bekæmpelse af ungdomsarbejdsløsheden.

(Medlemmer af Inuit Ataqatigiits Inatsisartutgruppe)

At gå ledig er en vanskelig situation for den enkelte og for samfundet. Og det er forfærdeligt, at det rammer de unge, der risikerer at gå en stor del af livet uden at have nogen kontakt til arbejdsmarkedet. Det er et enormt problem, der kræver en løsning. Ellers er al snak om vækst og udvikling uden mening, hvis det ikke omfatter vores unge.

Inuit Ataqatigiit anerkender, at der i de seneste år er taget mange skridt for at få bedre overblik over ledigheden. Vi har for eksempel fået et matchgruppesystem, der skal inddele de ledige i grupper for bedre at kunne målrette støtten til dem. Vi er ikke imod matchgruppesystemet. Men vi vil minde om, at vi skal tage udgangspunkt i den enkelte ledige og ikke kun se på hvilken kategori personen er havnet i.

Der er også gjort et stort arbejde for at forbedre vejledningen af de unge. Det er godt, at dette arbejde pågår. Inuit Ataqatigiit ønsker, at samfundet holder tæt kontakt til landets børn og unge fra de fødes til de er godt i gang med en uddannelse. Det handler ikke om kontrol, men om at vise omsorg for, at vores børn har trygge rammer under opvæksten, ordentlige pædagogiske rammer i førskoletilbuddene, gode faglige og sociale rammer i folkeskolen og en god og tryk overgang til ungdoms- og voksenlivet med den støtte de hver især har brug for.

Vi må alle tage et mere tydeligt medansvar

Nogle vil kunne tage de mange skridt selv, andre vil have behov for et lille skub mens andre igen har brug for en større indsats, der både handler om den personlige udvikling og den faglige ballast. Kun på denne måde vil vi skabe mere lige vilkår for vores børn og unge og sende dem ud i voksenlivet med mod på livet og tro på egne evner.

Vi mener konkret, at der er brug for en større indsats i brobygningen mellem daginstitution og folkeskole og folkeskolen og ungdomsuddannelserne. Vi kan forstå at Naalakkersuisut gør sig nogle tanker om hvordan det kan ske og vi ser frem til at få disse planer fremlagt. Hvis et barn har særlige behov skal det opdages tidligere og der skal lægges en samlet plan. I dag sker det for ofte at man skal starte forfra hver gang et barn skifter daginstitution eller skole og der er for lille koordination mellem de forskellige forvaltninger i kommunerne.

Vi mener, at der er brug for at knytte ældstetrinnet i Folkeskolen tættere på ungdomsuddannelserne og brancheskolerne, så de unge får et bedre og mere realistisk billede af kravene og mulighederne på landets uddannelsesinstitutioner.

Der er også brug for at knytte arbejdsmarkedet tættere på folkeskolen. Vi er rigtig glade for det kommende CSR initiativ der netop har til formål at skabe mere samarbejde mellem erhvervslivet og folkeskolen. Det initiativ vil vi gerne rose.

Unge med ekstra behov for støtte

Alle unge har brug for støtte. Det er en svær tid at gå fra barn til voksen. Men nogle har ekstra brug for hjælp.

For de unge der er ramt af misbrugsproblemer er der brug for særlige behandlingstilbud rettet mod dem. Vi ved at der også blandt unge sker misbrug og vi ved at børn og unge påvirkes meget negativt af forældres misbrug. Derfor er mange unge misbrugere dobbelt ramt af det monster som misbrug er i vores samfund. Og de har brug for og fortjener al den hjælp vi kan give dem.

Vi er dog ikke enige med Naalakkarsuisut når de i svarnotatet til dette punkt skriver, at de basale ting i et barns liv skal være i orden, før indsatser i folkeskolen og videreuddannelser virker.

Selvfølgelig skal de basale ting være i orden. Men hvis de ikke er, kan vi ikke blot give op og vente. Vi må sikre, at også folkeskolen er i stand til at håndtere børn med sociale problemer i hjemmet. Ellers straffer vi børnene for forældrenes rod. Hvis folkeskolen lige nu mangler kompetencer og redskaber til at håndtere elever med sociale vanskeligheder må vi straks og uden ophold hjælpe dem med dette. Det er en fælles opgave, som må deles af selvstyre og kommuner og man må lykkes med at arbejde på tværs af forvaltninger og faggrænser. Vi kan ikke afvente at "andre" gør noget. Det er nu opgaven skal løses.

Inuit Ataqatigiit anerkender at Piareersarfiit lige nu er et nødvendigt tilbud til unge der har brug for ekstra støtte. Men vi skal passe meget på ikke at lade det blive en fast institution som vi bygger flere og flere funktioner ind i. Vi opfatter Piareersarfiit som en nødløsning og målet må være at afvikle Piareersarfiit indenfor de næste 10 år. Vi skal ikke have et ekstra led mellem folkeskolen og ungdomsuddannelserne.

En plads på arbejdsmarkedet

Netop i går blev der afholdt et seminar om Naalakkarsuisuts overordnede beskæftigelsestrategi. I denne strategi kan man klart læse, at de unge fylder en alt for stor del af gruppen af ledige. Det er nyt for os og tankevækkende, at især de unge kvinder i bygderne fylder en meget stor del af de unge arbejdsledige.

Op mod 40 procent af de unge kvinder i bygderne er uden job. Dermed topper de i statistikken over hvilke grupper der er arbejdsledige. Det mener vi kræver en særlig indsats. Når vi taler om ledighedsbekæmpelse taler vi mest om de kommende jobs i råstofbranchen eller bygge- og anlægsbranchen. Hvis disse jobs skal være attraktive for de unge kvinder er der brug for at fortælle dem mere direkte om disse jobs. Ellers vil de mest appellere til mænd. De unge kvinder i bygderne skal ikke have færre muligheder end resten af landets unge ledige, men lige nu er de en gruppe der skiller sig væsentligt ud i statistikkerne.

For dem der er ledige lige nu er der vældigt meget brug hurtigt at få etableret kontakt til arbejdsmarkedet. Derfor mener vi der er grundlag for en "hjælpe-pakke" i forhold til at skabe denne kontakt. Det kunne være en slags "studierejse" hvor man samler unge ledige og tager dem med rundt på arbejdspladser og uddannelser så de kan se de muligheder der, skabe kontakte, få en mentor der ikke er en del af systemet og lave handleplaner der tager udgangspunkt i den enkeltes livsvilkår. I den forbindelse mener vi ikke der skal gøres forskel på om man er matchgruppe 1, 2 eller 3. Arbejdsledige med misbrugsproblemer har lige så meget brug for en tilknytning til arbejdsmarkedet som unge ledige der blot mangler et lille skub. Det handler om at skabe håb og motivere til at forfølge nye muligheder.

Vi har forhåbninger til de fleks- og skånejobs som der er varslet i de kommende år. Vi tror at sådanne jobs kan være en fødselshjælper i forhold til at skabe en relation til arbejdsmarkedet.

Endeligt mener vi der er brug for en mere fokuseret indsats for at øge innovationslysten og iværksætteriet hos de unge. Vi skal ikke kun forestille os at de skal ind i de

traditionelle eksisterende jobs. Vi skal også kunne forestille os nye jobs. Lad os for eksempel lave aftaler med de små virksomheder der blomstrer op indenfor turisme, fødevarerproduktion og lignende om at de, med offentlig støtte, kan tage unge ind i praktiklignende forløb. På den måde kan vi vække interesse og viden om nogle af de områder vi gerne ser en større udvikling i, indenfor de kommende år.

Vi er ikke i tvivl om at der kan skabes enighed i Inatsisartut om en særskilt indsats overfor de unge ledige. Og vi tror der er enighed i Inatsisartut om, at denne indsats ikke skal drukne i administration, men effektueres ret hurtigt. Med disse ord ønsker vi Inatsisartut en god debat om et af de allervigtigste emner i disse år.